

Abonnement pour un an:

300 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

15 Juillet 1925—No 183

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمنجی سنہ

نومرو ۱۸۳ - ۱ تموز ۱۹۲۵

(اجتهاد) خلافت و سلطنتك مضمحل و حيله جدالده

۲۳ حزيرانده اجتهاد ۴ نجی جزا محكمه سنده تکرار محاکمه اولوندى . ۱۸۲ نومرولو (اجتهاد) ده بودعوانك تاريخچه سی واردی . ۱۴۴ نومرولو (اجتهاد) ده منتشر بر مقاله تاريخیه ، سیله اتخاذ ایدیلرک آچیلان بوفضاحت لسانیه دعوانی ، استانبولده خلافت و سلطنت شخصیه حکومتی وارکن « با اراده خلافتناهی » اقامه ایدیلش بر دعوادرد . مقصد جاهل و متعصب خلقك خوشنه کیتمکدن باشقه برشی دکلدی . محکمه ده مدعی عمومی اول « اراده سنیه » یی اوقومش و عقبنده ادعائمه سنی سرد ایتشدی ؛ بوریا کار و ظلمت نواز اراده و او ادعائمه دوسیه مزده الیوم موجوددر . و بونلرک هر ایکسی اوزمانك یومی غزنه لری طرفندن ده نشر اولوغنشدی . اوزون ادعائمه نك یالکز شو فقره سنی ، بوداعائمه یی تماماً احتوا ایدن ۱۴۸ نومرولو اجتهاددن عیناً نقل ایدیوروز :

... مقاله مذکوره شریعت طاهره اسلامیه یی حراست و حقوق عالیة رسول الهی مدافعه و صیانت عهده خلافتناهی لرنده مترتب وظائف مقدسه نك اهم و اقدمی و لسان وکیل رسول کبری ، خلیفه نبی محبتنا افندمنر حضر تلینك منظور دیانت موفور خلافتناهی لری بیورولوب رعقب اصدار بیورد قلمری اراده سنیه ملوکانه لرنده بومثللو روح قدس رسالتناهی یی رنجیده و أفنده امت محمدی یی آزرده ایده جك نشریات مضره نك تعقیبنی و متجاسر لری مقنده الحجابات قانونیه نك اجراسنی امر و فرمان بیور مشلردر .

مدی محرر مومی الیه جودت بک . . . الخ []

بوندن بش آی اول غایب مزده و عینی محکمه ده دعوی رؤیت لونورکن مقام ادعاده بولوغش اولان نجم الدین بک اسمنده نیج و منور بر مدعی عمومی معاوی دعوانك و محکمه تمیزك بهمزده کی نقصنك معلولیتی و تاریخه مستند علمی بر مقاله نك فضاحت انیه جرمیه هیچ بر تماس و مناسبتی بولونمادیقی کوره رک شایان بر بر شجاعت فکریه و قطیعت ایمانیه الیه اجتهاد صاحبی حقنده م مسئولیت قراری طلب ایتش و بوطلی قبول اولونما یاری مظنونك نه حبسنه و تبدیلاً آتی یوز لیرا جزای نقدی اعطاسنه محکوم یلدیکنی کورونجه محکمه نك قراری تمیز ایتشدی . اعتراضاً م اولان وجاهی ۴۱ کده کال افندی اسمنده دیگر بر مدعی می معاوی اوراق مطالعه ایتك ایچون ایسته مش و بوسوک که مزده بومدعی عمومی معاوی افندی موجب حیرت مز اولاراق م وقرار واقفك موافق قانون اولدینی مطالعه سنی در میان

[*] اسقولاستیک مدرسه لسانیه بر نمونه اولان بوداعائمه مان عدلیه مسقشاری بولونان و الیوم محکمه تمیز رئیس اولی لطفی افندی حضرتلری طرفندن قلمه آلتش و بالذات مدعی ی بک طرفندن قرائت اولوغنشدرد .

ایتشدرد . موجب حیرت و حتی بر آرز بقیع اولان جهت شودرد ، که ۴ نجی جزا محکمه سی تجزیه قرار سزنی و یریرکن ، آیات قرآنییه واحادیث شریفه یی یومی بر غزنه ده منتشر بر مقاله ییه درج ایتش اولما سزنی اسباب مشدده دن اولاراق ذکر الیه جزائی تشدید ایتشدرد . حالبوکه آیات قرآنییه واحادیث شریفه نك غزنه ده درجی منع ایدن ماده ، بر قرارنامه ایدی ، که تورکیا بیوک ملت مجلسی حکومتی ، بونوعدن دیگر برچوق قرارنامه لرله برابر ، چوقدن الفا ایتشدی . الیوم حکمی مرفوع و خلافت و سلطنت روحی طرفندن اعمال ایدیلش غیر موجود بر قرارنامه ییه واقع مخالفتك ، بویکون اسباب مشدده قانونیه دن عد ایدیلش یی نك صفتی بز تعیین ایده مز ؛ فقط بوجلسه ده مقام ادعایی اشغال ایدن دیگر بر معاوانك محکمه طرفندن هر ناملسه یایلماش بویله بر خطایی مان تصحیحیه مسارعت و هیئت حاکمه یی ایقاپ ایتسی لازم کلیرکن ، بالعکس حکم واقفك موافق قانون اولدینی مطالعه سنده بولونما یی بک غریب کورونمشدرد . برای تفتیش شهر مزده بولونان عدلیه وکیل بک افندی به بوضعیت حکما ایدیلش و مشارالیه کده موجب حیرتی اولاراق امضامنر آلتنده بر استند عالیه مقام و کالته مراجعت ایدیلش و استدعا آلتیر آلتیناز تحقیقات و معامله مقتضیه یه توسل اولونما یی بیلدیر یاش اولدیفندن ۲۴ حزيران ۱۹۲۵ تاریخلی بر استدعا الیه وضعیت معروضه عدلیه مزدن شکایتده بولونولش و وکیل بک استدعاسزنی سرعت و اعتنا قیدیه باش مقتضیه حواله ایتشلردر . نتیجه سنی کله جك نسخه ده عرض ایدرز .

معظم و منور انقلاب مز یوکسک طبقه رجا زدن علی اتندریج دها آرز یوکسک ، دها درین طبقه لره ارتشاج ایتك ایچون خایلی زمانه محتاج اولدیفمزی اشرا یا کین نسخه مزده یازدیفمز سطرلردن هیچ بر کیمسه یه تعریص ایتك مراد اولونما شدی . بونی سویله مینی وظیفه صایوروز . زیرا یاکلش آکلاشیدیفمزی متأسفا کوردك . بز یالکز ماقلمری ذکر واحیا ایتك ؛ هانکی فکر و اعتقاد سوقله اولورسه اولسون حق و قانون خارجنده بزه عذاب ایتش اولانلری آفتیشلا یاجق قادار فداکارلقی البته نه بزدن نه ده لاعلی تعیین بر آدم اوغلندن ایستنبه مزدی .

بر انسانك ، نفسنه قارشى ایقاع ایدیلش اولان بر حق سزافه مساحه ایتسی و حقنی آداماماسی ، حق سزالی و حق سزلی تشجیع اولور و ، اعتقاد مزجه ، برچوق حق لره ، بالواسطه ، تجاوز تشکیل ایدر . بناء علیه بر آدمك حقندن فراغتی دیکرلرینك حق لرینه و علی العموم حق لره بر نوع تجلوزی متضمن در .

عقل سلیم

۸

محرری : راهب مهابه

مبحث ۳۱ — باطل اعتقاد لر ناصل انتشار ایدر و کوکله شیرلر .

باطل اعتقاد لر ، بزى تعلیم و تدریس و وظیفه سیله موظف اولانلرک اجتهادلرینی بزه جنت و لامایه یارار . اولنلرک بزدن چوق ماهر

آنجا بونلرایچون، طبیعتك حادثه لری براللهك موجودیتنی اثبات ایدمیلیر .

خوارق طبیعتده ، افكار باطله دن آزاده بر فیزیک شناس ، طبیعت قوتندن ، دائمی و متنوع قانونلردن ، بر ماده نك پك زیاده متنوع ترکیبات مختلفه سنك نتایج ضروریه سندن غیر برشی کورمز . — راهبمه یله —

سیاحت انطباعلری

۹

مصر حکومتی تأسیس واحیا ایدن محمد علی پاشا اوقیرماق و یازماق بیلمزدی . حالبوکه کوستردیکی ذکا و تنظیم قدرتی فوق العاده در . یعنی اوقور یازارلك انسانه ویردیکی مرتبه ، عقل سلیمك ویردیکی مرتبه نك یاننده كوچوك در . امیلر واردر ، كه كتابلری ، طبیعت و حیات در . طبیعت و حیات كتابنده ایسه ، بولونمایان هیچ بر علم یوقدر . مشهور فیلسوف هربرت سپنسر H. Spencer ك برسوزی خاطر مه كلدی . بریرده دیپوردی ، كه مطبعه نك ایجاد اولونماسی عقل بشر ایچون شو جهتله مضر اولمشدر ، كه انسانلرك كوزینی كتاب طبیعتدن آیرمشدر . وشونك یونك كوروشنی و اكلاشینی تقلیده سوق ایتمشدر . بوسوز نه قادر دریندر ! نه قادر دوغرودر ! فی الحقیقه بر شرقی نك

Un peuple est fort quand il sait lire

Quand il sait lire un peuple est grand

نقراتی اوقویوب یازمانك قوت و بیوكلك تأمین ایتدیكنی سویله یور .

هر حالده هر اوقویوب یازمانك فطره یوكسك و قوتلی اولمایانی بیوك مقیاسده بیوته مدیكى و یوكسلته مه دیكى محقق در .

قونیده بنم فلسفی نظرم ایچون اك زیاده جاذب مؤسسه « دركاه مولانا » در . دركاه مولاناده مولانا هم ابدی اویقوسنی اویور هم ابدی بقطه سنی یاشار . بن و قدسی مقامه ، درین راستقراق ایچنده اولدیغ حالده داخل اولدم . مولانا جلال الدینك مزارینك بولوندیغی بیوك بردارنه نك قاپوسی اوزرنده منلا جامی نك شوییتی یازیلیدر :

چوق فطین اولدوقلری اعتقادنده بولونورز ؛ بزه اوكر تدیكلر شیلر حقنده پك قوتلی برقناعت وجدانیه لری اولدیغنی ظن ایدمرز . كندی كندی بزه یاردم ایدمه دیکمز بر سال وسنده ، حقمزده اهتمام و دقتلرینه نظر آ ، اونلرك بزى آلداتماق ایسته یه ییله لرینه احتمال ویره یز . بزلى بیوتمش ، یقیشدیرمن اولانلرك كلام خطر انكیزندن باشقا هیچ بر اساس اولماق سزین بونلرك ، بزه بیك ضلالت قبول ایتدیرمه لرینك اسبابی ایسته بودر ؛ بزه سویله دیکلرینی محاکمه ایتك ممنوع تی بیه ، اعتماد مزى اصلا آزالتماز و اكثریا اونلرك اجتهادلرینه حرمتی آرتیریر .

مبحث ۲۲ — هنوز محاکمه بولونماه غیر مقتدر اولدوقلری بریاشلرنده تعلیم ایدله سه بدی زما تتر ته ئواو حیاسنك [الهیاتك] بره نسایلرینه انسانلر اصلا اینتامازلردی .

بنی بشرك دیخیلری ، دینی پره نسایلرینی ، انسانلره ، بونر هنوز حق باطلدن یا خود صاغ الی صول الدن آیرد ایدمك بریاشه اصل اولمادن اول تعلیم ایتكله پك مدبرانه حرکت ایدرلر . كوچوك یاشندن بری بوفكرلرله مشبوع اولمش قرق یاشنده کی بر آدامك قفاسسندن بوفكرلری چیقارماق نه قادر كوچ اولورسه بزه الوهیت حقنده ویریلن سروبسنز فكرلرله ده قرق یاشنده کی بر آدامك روحی استیناس ایتدیرمك اوقادار كوچ اولور .

مبحث ۳۳ — خوارق طبیعت اللهك وارلغنی اثبات ایتز .

بزه تأمین ایدرلر ، كه طبیعتك خوارق بزى بر اللهك موجودیتنه كوتورمك ورمهم حقیقه بالغا مبالغ قانع قیلماق ایچون کافی در . فقط دنیاده ، طبیعتی تماشا و سیرینی تفكر ایتك ایچون ، بوش و قتی ، قابلیتی و مقتضی تمیلالاتی ، حاضر اقلری بولونان قاج کیشی واردر ؛ انسانلر ، عمومیتلری اعتباریله ، اونا هیچ دقت ایتزلر . بر کویلو ، هر کون کورمش اولدینی کونشك كوزلكنه اصلا حیران اولماز . بر کیجی ، عمانك مطرد حرکتلرندن بفته حسی اصلا طویماز ؛ بونلردن ته ئولوجیائی استنتاجاتده هیچ بر زمان بولونماز . و قتیله ، مه قانیزمه لرینی آكلا یامادقلری هرشیده ، كندیلرینه اللهك پارماغی كوسته ریلش اولان واولجه الهیاتحیلرك الیه حاضر لانتش بولونان بعضی کیمسه لرایچون ،